

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Rozvíjame kľúčové kompetencie žiakov prostredníctvom vekuprimeraných činností v škole

Ing. Henrieta Crkoňová

Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Rozvíjame kľúčové kompetencie žiakov prostredníctvom vekuprimeraných činností v škole

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu

Súčasný megatrend vývoja informačnej a učiacej sa spoločnosti smeruje k zániku kvalifikačných požiadaviek určitého celoživotného zamestnania. Osvojovať si špecifické kompetencie zamerané iba na jednu konkrétnu situáciu, či oblasť sa stáva neužitočným. Množstvo informácií, vedomostí, poznatkov, ale aj rýchlosť inovácií a neustále sa meniace podmienky života vyžadujú pružné a kvalitné prispôsobovanie sa. Preto sa stáva aktuálnou potreba celoživotnej zamestnateľnosti, ktorá predstavuje schopnosť zamestnať sa a byť úspešný v rôznych oblastiach a fázach života, situáciách a podmienkach trhu práce. To si vyžaduje široké spektrum všeobecných spôsobilostí. Postupne sa vyvíja snaha nájsť, definovať a rozvíjať v ľuďoch tzv. kľúčové kompetencie, ktoré sú univerzálne pre väčšinu (aj zatiaľ ešte neexistujúcich) povolání, pozícií a funkcií.

Kľúčové kompetencie charakterizujeme ako najdôležitejšie spôsobilosti, vynikajúceho (kvalitného) výkonu v niektorej oblasti činnosti vhodné na úspešné riešenie problémov vyplývajúcich z rýchlych a často nepredvídateľných zmien v osobnom, pracovnom, školskom, kultúrnom, spoločenskom, občianskom a politickom živote (Turek, I.: *Inovácie v didaktike*. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum, 2004). Tieto vedomosti, zručnosti a postoje slúžia osobnému naplneniu, sociálnemu začleňovaniu, aktívnemu občianstvu a celoživotnej zamestnateľnosti.

V správe pre UNESCO v roku 1997 Medzinárodná komisia pre vzdelávanie v XXI. storočí vedená Jacquesom Delorsom prijala štyri základné princípy pre Európu: „Naučiť sa učiť, naučiť sa pracovať, naučiť sa žiť spolu, naučiť sa byť“. Pritom si uvedomila, že naučiť sa to tradičným spôsobom, nie je možné. Pri učení je potrebné sa zamerať na rozvíjanie kompetencií žiakov, najmä na rozvíjanie najdôležitejších kľúčových kompetencií, čo je možné prostredníctvom rôznych vhodných obsahov, v rôznych predmetoch alebo oblastiach vzdelávania. Kompetencie sa učia, rozvíjajú aj aplikujú prostredníctvom činností. Aj školský zákon č. 245/2008 v § 4 definuje ciele výchovy a vzdelávania v súčasnej škole so zameraním na kľúčové kompetencie v bode b) a d). Taktiež štandardy jednotlivých kategórií pedagogických a odborných zamestnancov uvádzajú v jednom z cieľov: „Vedieť plánovať a projektovať edukačný proces v kontexte so štátnym a školským vzdelávacím programom v súlade s kľúčovými kompetenciami žiaka“.

Odborníci sa zhodujú v tom, že kľúčové kompetencie by si mali osvojiť všetci občania už počas povinného školského vzdelávania, ale aj v neformálnom či informálnom vzdelávaní a rozvíjať ich počas celého života. Na to, aby došlo k efektívnemu osvojovaniu si kľúčových kompetencií, je potrebná najmä zásadná zmena obsahu a spôsobu vyučovania, vyučovacích metód a stratégií smerom k participatívne, interaktívne, zážitkové učenie, ktoré je založené na skúsenosti a zároveň je prepojené so životom.

Navrhnuté vzdelávanie má napomôcť zvýšiť pedagogické majstrovstvo učiteľov, aby aj prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií u žiakov sa prispelo ku skvalitneniu výučby s využitím nadobudnutých kompetencií pre ich ďalšiu osobnú profiláciu.

Druh kontinuálneho vzdelávania: Inovačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania: Kombinovaná (prezenčne 62 hodín, dištančne 28 hodín)

Ciele vzdelávacieho programu**Hlavný cieľ vzdelávacieho programu:**

Rozširovať a inovovať teoretické vedomosti i praktické zručnosti učiteľov v problematike efektívneho osvojovania si kľúčových kompetencií žiakov prostredníctvom participatívneho, interaktívneho učenia.

Špecifické ciele:

- rozvíjať schopnosť vedieť zdôvodniť opodstatnenosť rozvíjania kľúčových kompetencií vo vzdelávacom procese,
- prehĺbovať znalosti špecifikovať jednotlivé kľúčové kompetencie a vedieť ich zapracovať do svojej edukačnej praxe primerane veku žiakov,
- rozšíriť kompetencie o zručnosť navrhnúť riešenie na elimináciu komunikačných bariér,
- aplikovať pravidlá úspešného vedenia rozhovoru v pedagogickej praxi,
- prehĺbiť kompetencie o spôsobilosť osvojiť si formy kooperácie (prácu v skupinách),
- rozvíjať znalosti o uplatňovaní zásad kreativity a riešenia problémov,
- rozšíriť kompetencie o schopnosť sformulovať vlastné zásady riešenia problému na základe kreatívnych metód a cirkulačného procesu riešenia problémov,
- prehĺbiť spôsobilosť akceptovať a oceňovať personálne zručnosti žiaka s prihliadnutím na špecifické požiadavky veku žiaka,
- rozšíriť poznatky o charakteristické znaky výkonu a vedieť ich aplikovať vekuprimerane v školskom prostredí,
- rozšíriť kompetencie o spôsobilosť vypracovať vlastné kritéria hodnotenia žiaka.

Obsah vzdelávacieho programu**Modul 1: Kľúčové kompetencie**

Téma	Forma	Časový rozsah
Teoretické zdôvodnenie výchovy ku kompetenciám	prezenčná	3
Charakterizovanie kľúčových kompetencií	Prezenčná praktická časť	3
Praktický význam a použitie		
Štruktúra kľúčových kompetencií		
Cvičný kruh ku kľúčovým kompetenciám – praktické cvičenia		
SPOLU		6

Modul 2: Kompetencie komunikovať

Téma	Forma	Časový rozsah
Zásady komunikácie	prezenčná	2
Desať zlatých pravidiel úspešného vedenia rozhovoru		
Prostriedky ľudskej komunikácie		
Verbálna, neverbálna komunikácia, komunikačné bariéry		
Komunikačné cvičenia – praktické cvičenia	Prezenčná praktická časť	6

Výstup dištančnej formy: Metodicky spracovať komunikačné cvičenie so skupinou žiakov podľa typu školy účastníka. Formát A4, rozsah cca 2 normostrany	dištančná	4
SPOLU		8/4

Modul 3: Kompetencie kooperovať (spolupracovať)

Téma	Forma	Časový rozsah
Formy kooperácie Desať zlatých pravidiel úspešnej kooperácie	prezenčná	2
Cvičenia kooperativity – praktické cvičenia	Prezenčná praktická časť	6
Výstup dištančnej formy: Vypracovať charakteristické znaky účinnej skupinovej práce a demonštrovať ich na vytvorenom skupinovom cvičení s prihliadnutím na vek žiaka. Formát A4, rozsah cca 2 normostrany.	dištančná	4
SPOLU		8/4

Modul 4: Kompetencie riešiť problémy a kreativita

Téma	Forma	Časový rozsah
Zásady kreativity a schopnosti riešiť problémy Faktory riešenia problémov Kreatívne myslenie Kreatívne metódy riešenia problémov	prezenčná	2
Cvičenia ku schopnosti riešiť problémy a ku kreativite – praktické cvičenia	Prezenčná praktická časť	6
Výstup dištančnej formy: Na základe cirkulačného procesu spracovať postup riešenia konkrétneho problému podľa typu školy účastníka. Formát A4, rozsah cca 2 normostrany.	dištančná	4
SPOLU		8/4

Modul 5: Samostatnosť a výkonnosť (riešenie konfliktov)

Téma	Forma	Časový rozsah
Zásady samostatnosti a výkonnosti Riešenie konfliktov Desať zlatých pravidiel úspešného riešenia konfliktov	prezenčná	2
Cvičenia samostatnosti a výkonnosti – praktické cvičenia	Prezenčná praktická časť	6
Výstup dištančnej formy: Zostaviť pracovný list k cvičeniam samostatnosti a výkonnosti s prihliadnutím na vek žiakov Formát A4, rozsah cca 1-2 normostrany	dištančná	4
SPOLU		8/4

Modul 6: Sociálne kompetencie - schopnosť prijať zodpovednosť

Téma	Forma	Časový rozsah
Znaky vlastnej zodpovednosti Vlastná zodpovednosť a motivácia Desať zlatých pravidiel vlastnej zodpovednosti	prezenčná	3
Cvičenia k vlastnej zodpovednosti – praktické cvičenia	Prezenčná praktická časť	5
Výstup dištančnej formy: Pomenovať a graficky vyjadriť možné roly v priebehu života konkrétneho človeka. Formát A4, rozsah cca do 2 normostrán.	dištančná	4
SPOLU		8/4

Modul 7: Kompetencie premýšľať a učiť sa

Téma	Forma	Časový rozsah
Ľudský mozog a jeho štruktúra Elektrochemické procesy Optimálne učenie	prezenčná	3
Cvičenia k schopnosti premýšľať a učiť sa	Prezenčná praktická časť	5
Výstup dištančnej formy: Ku konkrétnym úlohám (zadaných lektorom) vytvoriť databázu špecifických cieľov (kognitívne, afektívne, psychomotorické). Formát A4, rozsah cca 2 -3normostrany	dištančná	4
SPOLU		8/4

Modul 8: Kompetencie osobnostného rastu – schopnosť zdôvodňovať a hodnotiť

Téma	Forma	Časový rozsah
Charakteristické znaky výkonu Hodnoty	prezenčná	2
Cvičenia k schopnosti zdôvodňovať a hodnotiť	prezenčná	6
Výstup dištančnej formy: Na základe získaných poznatkov vypracovať vlastné kritériá hodnotenia žiaka. Formát A4, rozsah cca 2 normostrany		4
SPOLU		8/4

Profil absolventa: Absolvent vzdelávacieho programu vie aplikovať kľúčové kompetencie vo svojej pedagogickej činnosti, vie tvoriť skupinové cvičenia so zameraním na účinnú tímovú spoluprácu a vytvárať v triede spolupracujúce tímy. Má spôsobilosti vyvodiť záver z riešenia konfliktnej situácie, zostaviť hierarchiu hodnôt na základe vlastných schopností, sformulovať znaky vlastnej zodpovednosti a na základe pravidiel vlastnej zodpovednosti vytvoriť veku primerané cvičenia na ich osvojovanie a upevňovanie.

Rozsah a trvanie vzdelávacieho programu

Rozsah vzdelávacieho programu 90 hodín - prezenčne 62 hodín a dištančne 28 hodín

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Trvanie vzdelávacieho programu

Najviac 12 mesiacov.

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov, kariérový stupeň, kariérová pozícia:

kategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ
- majster odbornej výchovy

podkategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy).

kariérový stupeň: -

- samostatný pedagogický zamestnanec
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

kariérová pozícia: -

vyučovací predmet: -

Podmienky pre zaradenie uchádzačov na kontinuálne vzdelávanie

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu učiteľa v uvedených podkategóriách, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady vzdelania v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných **aspoň šesť mesiacov** pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 10 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania: Písomná prihláška na kontinuálne vzdelávanie podpísaná uchádzačom.

V prihláške riaditeľ školy svojim podpisom potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa a riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Inovačné vzdelávanie záverečnou prezentáciou a záverečným pohovorom pred trojčlennou komisiou. Záverečná prezentácia a pohovor pred trojčlennou komisiou sa vykonáva z obsahu tohto inovačného vzdelávania.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu

1. Minimálne 80% účasť na prezenčnej forme vzdelávania.
2. Splnenie výstupov z dištančnej formy vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia a pohovor pred trojčlennou komisiou k obsahu jednotlivých modulov inovačného vzdelávania.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Záverečná prezentácia bude obsahovať využitie inovačných metód a foriem v rozvíjaní kľúčových kompetencií so žiakmi podľa typu školy účastníka v rozsahu cca 10 -15 snímok v programe PowerPoint.

Personálne zabezpečenie

Lektori vzdelávacieho programu:

Učitelia pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou, externí lektori - vysokoškolskí učitelia a skúsení učitelia s lektorskou praxou v oblasti vzdelávania dospelých. Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Garant vzdelávacieho programu:

Mgr. Ján Furman, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie pre náboženskú výchovu s druhou atestáciou, MPC T. Ševčenka 11, 080 20 Prešov. Garant spĺňa požiadavky § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z v znení neskorších predpisov.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie

Financovanie vzdelávacieho programu:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatiach bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Účastníkom vzdelávania bude poskytnutý študijný materiál so zoznamom odporúčanej literatúry (učebný zdroj).

Materiálne zabezpečenie:

- prezentačné vybavenie (tabuľa, flipchartový papier, fixky)
- učebné zdroje (študijné texty, texty pre vypracovanie úloh)

Technické a informačné zabezpečenie:

notebook s pripojením na internet, dataprojektor pre lektora

Návrh počtu kreditov

Spolu získa **21 kreditov**.

18 kreditov za rozsah vzdelávania a 3 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania záverečnou prezentáciou a pohovorom pred skúšobnou komisiou.